

ȘCOLILE HOTELIERE – FACTORI DETERMINANȚI PENTRU SUSȚINEREA UNUI TURISM DURABIL

Conf. Univ. Dr. Adrian MOROȘAN¹

Rezumat

The paper aims to bring in attention of specialists some of the studies completed by Samuel von Brukenthal Foundation Sibiu within the project CulTour - Cultural (garden) heritage as focal points for sustainable tourism / SEE/B/0006/4.3/X, regarding the opportunity of constructing of a school hotel in Avrig town.

Cuvinte cheie: *turism, hotel, școală.*

Clasificarea JEL: L830

1. INTRODUCERE

Lucrarea își propune să supună atenției specialiștilor o parte a unor studii elaborate de Fundația Samuel von Brukenthal Sibiu, în cadrul proiectului CULTTOUR - Cultural (garden) heritage as focal points for sustainable tourism / SEE/B/0006/4.3/X, privind oportunitatea construirii unei hotel școală în orașul Avrig. Lucrarea are în vedere analiza serviciilor care vor fi oferite ca urmare a construirii hotelului școală, în contextul caracteristicilor beneficiarilor de servicii, adică prin prisma cererii.

Există în literatura de specialitate un număr extrem de însemnat de studii despre modul de organizare al industriei hoteliere și despre punctele ei tari și slabe, personalul și modul de instruire al acestuia fiind întotdeauna un factor de influență determinant pentru succesul afacerilor în domeniu (vezi și Argote, Beckman și Epple, 1990; Barkema, Bell și Pennings, 1996; Baum, 1995; Cohen, Levinthal, 1990; Foster, Rosenzweig, 1995; Huber, 1991; Ingram, 1996; Ingram, Baum, 1997; Inkpen, Crossan, 1995; Levinthal, March, 1993; March, 1991; Powell et al, 1992; Simonin, Helleloid și Moore, 1993).

2. ANALIZA SERVICIILOR CARE VOR FI OFERITE CA URMARE A CONSTRUIRII HOTELULUI ȘCOALĂ (PRIN PRISMA CERERII)

Privind oportunitatea prestării unor servicii de instruire în domeniul hotelăriei prin prisma cererii unor astfel de servicii, o importanță deosebită o are evoluția numărului și structura pe cicluri de învățământ a elevilor care urmează diverse cicluri prevăzute în reglementările specifice sistemului de educație național.

În figura următoare am prezentat evoluția numărului total de elevi înscriși la liceele din județul Sibiu în ultimii zece ani:

¹ Fundația Samuel von Brukenthal Sibiu, e-mail: office@brukenthal.org / Universitatea „Lucian Blaga“ din Sibiu, e-mail: adrian.morosan@ulbsibiu.ro

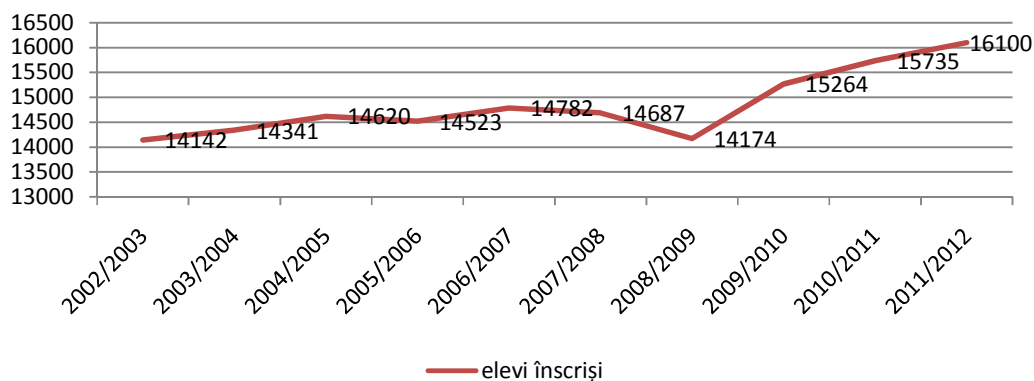

Figura 1. Evoluția elevilor înscriși în licee în perioada 2002-2012 în județul Sibiu

Din figura de mai sus se observă existența unui spor mediu anual de aproximativ 200 de elevi înscriși în învățământul liceal la nivelul județului Sibiu.

În continuare vom prezenta distribuția numărului total de elevi înscriși pe tipuri de licee, de interes pentru actuala analiză fiind, în special, situația existentă în cazul liceelor economice.

Tip liceu/an	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
licee și colegii teoretice	6662	6714	6696	6696	6662	6573	6539	5938	5410	4901
licee tehnice	4120	4098	4298	4210	4625	5103	4720	5895	6238	6467
licee agricole	181	155	217	258	211	-	-	60	95	54
licee economice	1581	1615	1582	1632	1698	1706	1645	2136	2634	3043
școli normale	371	360	419	450	408	319	253	198	209	253
licee de muzică	134	178	204	210	200	64	68	68	67	83

Tabelul 1. Evoluția numărului de elevi înscriși în licee în perioada 2002-2011, pe tipuri de licee, județul Sibiu

Din punct de vedere grafic, evoluția numărului de elevi înscriși în învățământul liceal, pe tipuri de licee este reprezentată în figura următoare:

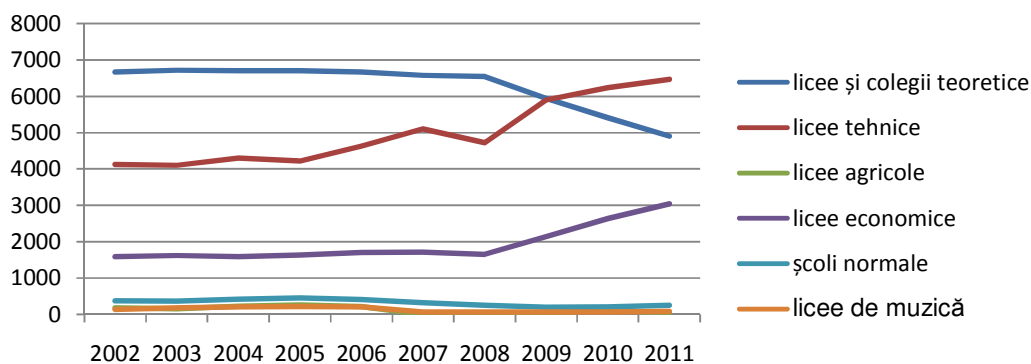

Figura 2. Evoluția numărului de elevi înscriși în învățământului liceal în perioada 2002-2011, pe tipuri de licee, jud Sibiu

Din figura de mai sus se constată faptul că în județul Sibiu numărul elevilor înscriși în liceele economice înregistrează o creștere semnificativă în ultima perioadă, mai exact

începând cu anul 2008 în care numărul acestora era de 1645, până în anul 2011, an în care s-au înscris în cadrul liceelor cu profil economic un număr de 3043 elevi. Desigur, atracția față de profilele economice nu înseamnă că doar elevii liceelor economice sunt purtători ai unei cereri potențiale de servicii de instruire în domeniul hotelăriei, dar evoluția numărului de elevi ai liceelor cu profil economic reprezintă un indiciu important al modificării percepției publicului față de domeniul economic. Se observă, de asemenea, că numărul de elevi de licee teoretice a scăzut semnificativ din anul 2008, concomitent cu creșterea numărului de elevi de licee economice și tehnice. Un posibil efect al crizei este credem noi, în acest context, modificarea preferințelor consumatorilor de servicii de instruire în direcția alegerii unor licee specializate, în detrimentul liceelor generaliste.

Numărul total de absolvenți ai specializărilor din învățământul liceal care prezintă interes pentru domeniul hotelăriei, precum și distribuția acestora pe licee și specializări (cifre aferente anului 2012) sunt prezentate în tabelul următor:

Instituție de învățământ jud. Sibiu	Specializarea	Nr. elevi
COLEGIUL ECONOMIC "G.BARIȚIU" SIBIU	Tehnician în activități de comerț	21
	Tehnician în activități economice	90
	Tehnician în administrație	30
	Tehnician în gastronomie	38
	Tehnician în turism	30
	Total	209
COLEGIUL AGRICOL "D.P.BARCIANU" SIBIU	Tehnician în agroturism	27
	Tehnician în achiziții și contractări	28
	Tehnician în activități economice	5
	Tehnician în agricultură	28
	Total	88
COLEGIUL TEHNIC "MEDIENSIS" MEDIAȘ	Tehnician în activități economice	29
	Total	29
COLEGIUL TEHNIC CIBINIUM SIBIU	Tehnician în turism	23
	Total	23
GRUPUL ȘCOLAR AGRICOL "TIMOTEI CIPARIU" DUMBRĂVENI	Tehnician în activități economice	24
	Total	24
GRUPUL ȘCOLAR ECONOMIC "IOAN LUPAS" SĂLIȘTE	Tehnician în activități economice	28
	Total	28
GRUPUL ȘCOLAR ECONOMIC "J.LEBEL" TĂLMACIU	Tehnician în turism	35
	Total	35
LICEUL TEORETIC "GUSTAV GUNDISCH" CISNADIE	Tehnician în activități economice	25
	Total	25
ȘCOALA NAȚIONALĂ DE GAZ MEDIAȘ	Tehnician în activități de comerț	14
	Tehnician în activități economice	30
	Total	44
TOTAL 2012		505

Tabelul 2. Distribuția numărului total de absolvenți, pe licee și specializări, din învățământul liceal care prezintă interes pentru domeniul hotelăriei

Din analiza datelor din tabelul anterior constatăm că specializările cel mai bine reprezentate în oferta liceelor din județul Sibiu sunt cele de Tehnician în Activități Economice și Tehnician în Turism. Oportunități există, în opinia noastră, mai ales în zona specializărilor absolvite prin ruta Școală de Arte și Meserii + An de Completare + Ciclu Superior Liceu, respectiv Tehnician în Gastronomie, slab reprezentată și Tehnician în Hotelărie și Organizator Banqueting, deloc reprezentate. Menționăm că, în conformitate cu actele normative aflate în vigoare în prezent, ultimele trei calificări pot fi obținute urmând ruta alternativă menționată, după clasa a IX-a.

Se observă, de asemenea, că absolvenții liceelor din orașul Sibiu reprezintă peste 60% din totalul absolvenților de specializări economice din județ, în timp ce populația orașului Sibiu reprezintă doar aproximativ 40% din populația județului. Diferența dintre cele două valori se datorează în parte atracției pe care Sibiu o exercită în calitate de capitală a județului față de localitățile mai mici și în parte lipsei unor specializări economice în cadrul liceelor care își desfășoară activitatea în aceste localități. Astfel, se poate constata că în situația unor localități ca Dumbrăveni, Cisnădie, Tâlmăciu și Săliște, a căror populație este comparabilă cu cea a orașului Avrig, dacă există specializări economice, acestea funcționează, fiind solicitate de elevii din respectivele zone.

Orașul Avrig a devenit o localitate de referință în dezvoltarea învățământului din țara noastră, datorită marelui cărturar Gheorghe Lazăr, născut în anul 1779. Idealul său de a înființa o școală superioară în limba română s-a îndeplinit.

Liceul Teoretic din Avrig a luat ființă în toamna anului 1961 având denumirea de "Liceul de Cultură Generală Gheorghe Lazăr" din Avrig. Cursurile liceale ale acestei unități de învățământ sunt urmate de elevi din localitățile: Avrig, Bradu, Mârșa, Porumbacu, Scoreiu și Arpașu.

La nivelul unității administrativ teritoriale Avrig funcționează: 2 licee, 5 școli generale, 3 grădinițe.

Luând ca bază de referință orașul Avrig cu satele pe care le are în componență administrativă și arealul format din localitățile dintre orașul Avrig și granița cu Municipiul Făgăraș, se constată că orașul Avrig are singurul liceu teoretic; pe de o parte, iar pe de altă parte este cel mai bine poziționat din punct de vedere al așezării geografice.

Arealul luat în considerare este format din următoarele localități (inclusiv cele care sunt în componența administrativă a orașului Avrig): Mârșa, Bradu, Săcădate, Porumbacu de Jos, Porumbacu de Sus, Glâmbocă, Colun, Sărata, Scoreiu, Cârța, Cârțișoara, Poienița, Noul Român, Arpașu de Jos, Arpașu de Sus, Racovița.

În orașul Tâlmăciu există un Grup Școlar Economic „J. Bebel”, care oferă posibilitatea continuării studiilor liceale, dar acesta se află la o distanță de 15 km față de Avrig, ceea ce înseamnă distanțe și mai mari pentru elevii din localitățile dintre orașul Avrig și Municipiul Făgăraș. De asemenea Mârșa dispune de un Grup Școlar Industrial de Construcții de Mașini.

Analizând numărul elevilor înscriși în învățământul primar gimnazial și respectiv liceal din zona orașului Avrig, am constatat că situația se prezintă astfel:

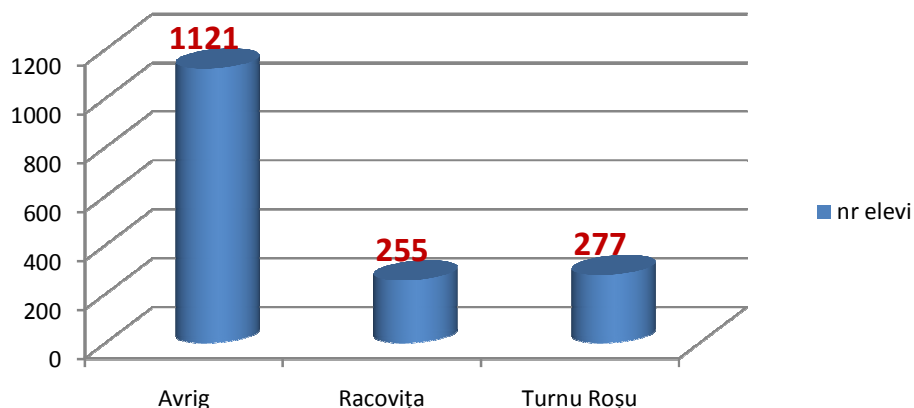

Figura 3. Numărul elevilor înscriși în învățământul primar gimnazial în anul 2011/2012 în zona Avrig

Conform graficului de mai sus se poate concluziona faptul că în Avrig se înregistrează un număr total de 1121 de elevi înscriși în învățământul primar gimnazial în timp ce în Racovița și Turnu Roșu numărul acestora este considerabil mai mic, respectiv 255 și 277 de elevi.

În ceea ce privește învățământul liceal Orașul Avrig deține în anul școlar 2011-2012 cel mai mare număr de elevi înscriși din zona sa, respectiv 304, după cum se poate observa în figura de mai jos.

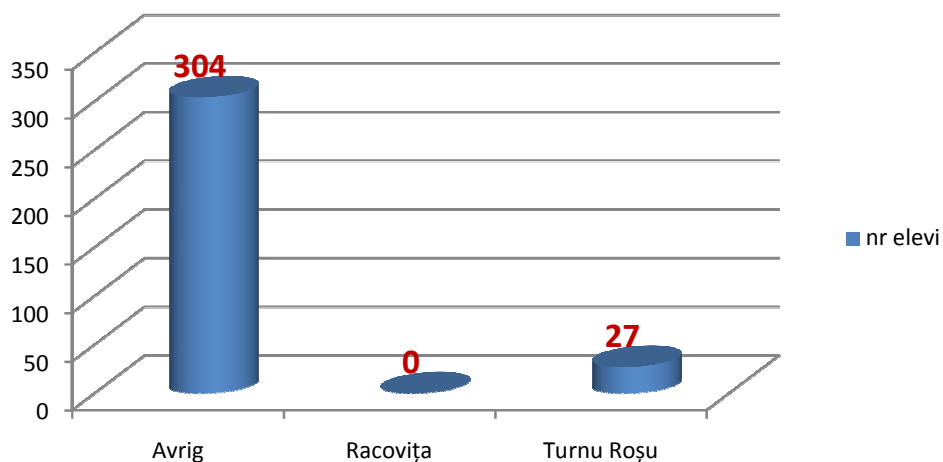

Figura 4. Numărul elevilor înscriși în învățământul liceal în anul 2011/2012 în zona Avrig

Cele două grafice de mai sus reprezintă situația locală în ceea ce privește potențiala cerere de servicii de instruire în domeniul hotelăriei. Desigur, având în vedere distanțele relativ reduse între oricare dintre localitățile județului și posibilitatea elevilor de a beneficia de regim de internat, situația existentă la nivel județean este mult mai semnificativă decât cea din zona Avrig.

Pe lângă numărul elevilor înscriși în învățământul gimnazial și liceal care evidențiază cererea de servicii de instruire în domeniul hotelăriei în prezent, cererea viitoare este influențată și de numărul locurilor de muncă disponibile în cadrul acestei piețe, iar acest număr este dat în mare măsură de salariații existenți în hoteluri și restaurante. În acest scop,

am analizat în continuare evoluția din ultimii 10 ani a numărului mediu de salariați din hoteluri și restaurant, din județul Sibiu.

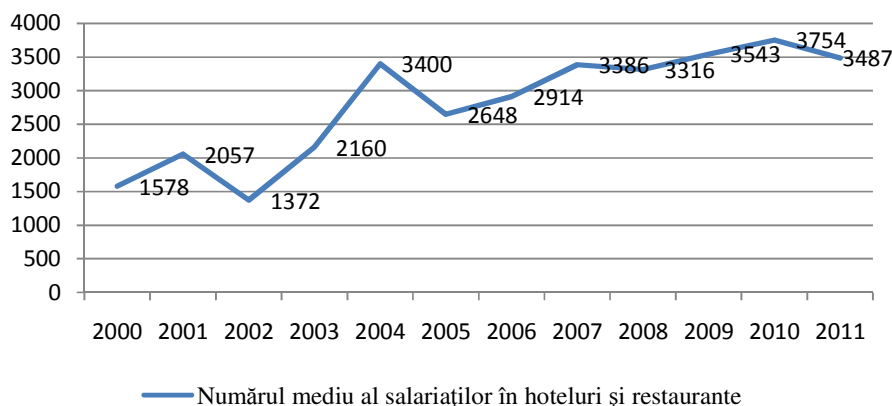

Figura 5. Numărul mediu al salariaților în hoteluri și restaurante

În prima parte a intervalului de timp analizat situația salariaților a fost fluctuantă. Începând cu anul 2005 se înregistrează per total o creștere anuală medie de 139 de salariați.

Cererea de servicii hoteliere, și implicit cea de servicii de instruire în domeniul hotelier este puternic influențată și de veniturile populației, așa cum am mai precizat deja într-unul dintre capitolele anterioare ale acestei cercetări. În graficul de mai jos s-a analizat evoluția din ultimii 10 ani a câștigului salarial mediu net în județul Sibiu. Se constată o creștere constantă a salariului net pe toată perioada analizată. Acest fapt este unul pozitiv pentru că o dată cu creșterea venitului sumele disponibile pentru educație și instruire sunt din ce în ce mai mari.

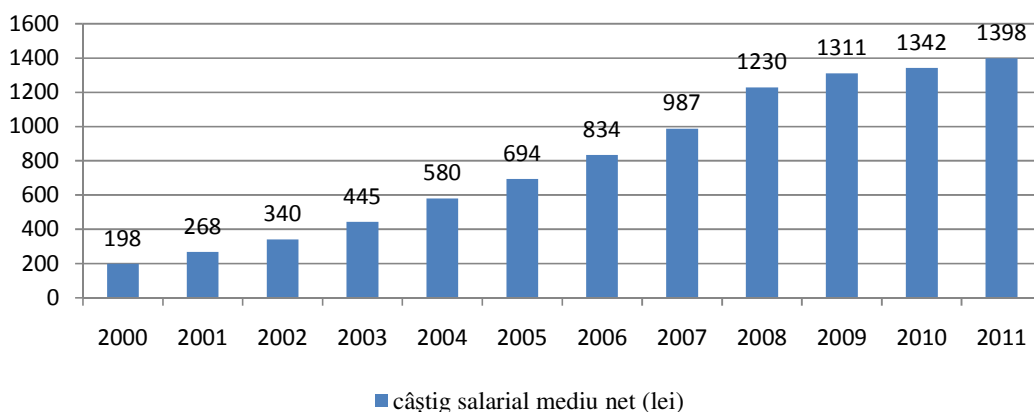

Figura 6. Evoluția câștigului salarial mediu net în județul Sibiu în perioada 2000-2011

La nivel regional, conform celor mai recente date ale Direcției Regionale de Statistică, ultima situație privind salariul mediu net lunar este din anul 2010 și se prezintă astfel:

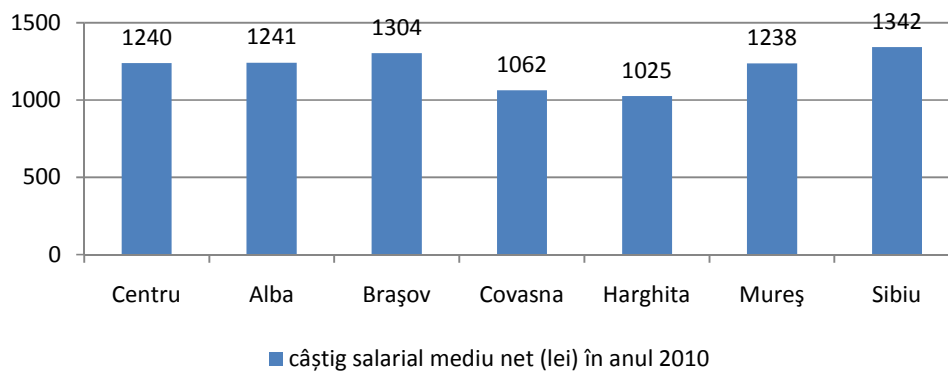

Figura 7. Câştigul salarial mediu net în anul 2010, Regiunea Centru

Cel mai mare salariu lunar mediu net în anul 2010 se înregistrează în judeţul Sibiu şi este în cuantum de 1.342 lei, iar cel mai mic venit net din cadrul Regiunii Centru este în judeţul Harghita, de 1.025 lei, diferenţe dintre cele două valori fiind una semnificativă, de aproape 30%. Analizând cererea de servicii de instruire prin prisma veniturilor populaţiei din Regiunea Centru se constată că locuitorii judeţului Sibiu dispun, prin comparaţie cu locuitorii celorlalte judeţe din regiune, de cele mai mare sume pentru servicii de instruire. Din punctul de vedere al veniturilor deci, cele mai mari oportunităţi de a oferi servicii de instruire sunt prezente în judeţul Sibiu.

În figura următoare am prezentat relaţia dintre numărul de elevi înscrişi în licee cu specializări economice şi numărul mediu de salariaţi angajaţi în hoteluri şi restaurante în perioada 2002-2011:

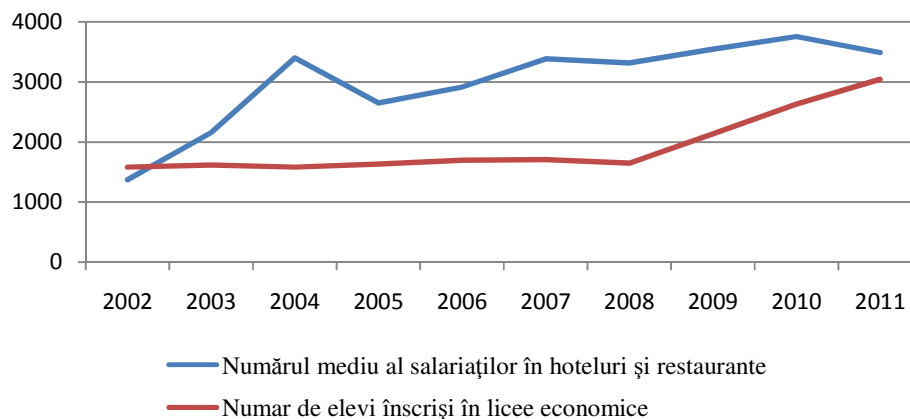

Figura 8. Numărul elevilor înscrişi în licee economice/ numărul mediu de salariaţi în hoteluri şi restaurante

Creşterea numărului mediu al salariaţilor în hoteluri şi restaurante în anul 2011 faţă anul 2002 a fost de 2,54 ori, în timp ce numărul de elevi înscrişi în licee economice a sporit în aceeaşi perioadă de 1,92 ori. Se observă acelaşi sens al modificării celor doi indicatori, ritmurile de creştere fiind, însă, diferite şi favorabile creşterii ofertei de servicii de instruire în domeniul economic. Corelaţia dintre indicatori este directă şi de intensitate medie, coeficientul de corelaţie (CORREL) fiind de 0,52. O explicaţie a valorii luate de coeficientul de corelaţie este, aşa cum se poate observa din figura de mai sus, aceea că există un decalaj între momentul în care creşte numărul de salariaţi şi cel în care numărul de elevi înscrişi în

liceele cu specializări economice se modifică. În lipsa decalajului respectiv coeficientul ar fi atins o valoare apropiată de 1.

Aplicând coeficientul de creștere de 2,54 numărului inițial de elevi din licee cu profil economic aferent anului 2002, de 1581 de persoane, obținem o valoare de 4016 persoane. Această valoare ar fi fost atinsă dacă numărul de elevi în licee economice ar fi crescut în același ritm cu cel al salariaților angajați în hoteluri și restaurante. Putem observa că diferența dintre cele două ritmuri de creștere duce la apariția unui deficit față de momentul inițial, de 973 de elevi înscriși la profilele economice (4016 - 3043), aceasta cifră confirmând faptul că există în prezent o cerere potențială de specializări în domeniul economic la nivelul județului Sibiu.

3. CONCLUZII

Rezultatele transnaționale concrete ale proiectului CultTour vor fi: o metodologie de conservare/valorificare a grădinilor culturale și patrimoniului în spații deschise din SEE, un model generic pentru reutilizarea siturilor cu patrimoniu cultural, module educaționale pentru profesii legate de nivelul universitar și comercial, diseminare și marketing a “Traseelor în Grădini din SEE” și întâlniri ale experților transnaționali.

BIBLIOGRAFIE

- Argote Linda, Beckman Sara L., Epple Dennis. *The persistence and transfer of learning in industrial settings*. Management Sci. (1990) 36:140–154
- Baum Joel A. C. *The changing basis of competition in organizational populations: The Manhattan hotel industry 1898–1990*. Soc. Forces (1995) 74:177–204
- Cohen Wesley M., Levinthal Daniel A. *Absorptive capacity: A new perspective on learning and innovation*. Admin. Sci. Quart. (1990) 35:128–152
- Foster Andrew D., Rosenzweig Mark R. *Learning by doing and learning from others: Human capital and technical change in agriculture*. J. Political Econom. (1995) 103:1176–1209
- Huber George P. *Organizational learning: The contributing processes and the literatures*. Organ. Sci. (1991) 2:88–115
- Ingram Paul. *The Rise of Hotel Chains in the United States (1896–1980)* (Garland Publishing, New York) . 1996
- Ingram Paul, Baum Joel A. C. *Opportunity and constraint: Organizational learning from operating and competitive experience*. Strategic Management J. (1997) 18(Summer Special Issue):75–98
- Inkpen Andrew C., Crossan Mary M. *Believing is seeing: Joint ventures and organizational learning*. J. Management Stud. (1995) 32:595–618
- Levinthal Daniel A., March James G. *The myopia of learning*. Strategic Management J. (1993) 14:94–112
- March James G. *Exploration and exploitation in organizational learning*. Organ. Sci. (1991) 2:71–87
- Powell Walter W., Brantley Peter, Nohria N., Eccles R. G. *Competitive cooperation in biotechnology: Learning through networks? Networks and Organizations* (1992) (Harvard Business School Press, Boston, MA)
- Simonin Bernard L., Helleloid Duane, Moore Dorothy. *Do organizations learn? An empirical test of organizational learning in international strategic alliances*. Best Paper Proceedings (1993) (Academy of Management, Madison, WI) 222–226